

De heroriëntatie van de vakbeweging - FNV Rotterdam

Eigen -vernieuwende- weg

Zo'n twee- tot drieduizend kaderleden zijn actief in het FNV-afdelingswerk. Vrijwel allemaal vrijwillig, meestal naast het werk voor hun eigen bond. Daar ligt veel vakbondsgevoel en traditie. Het info- en advieswerk werd hen afgenomen, het moest professioneler. Voor de belastingsservice dreigt hetzelfde. Dan blijft er voor sommige afdelingen helemaal niets meer over en voor andere alleen nog de vakbondsschool.

Stort het afdelingswerk in elkaar, komt er wat anders en wat doen we in Rotterdam?

Op de eerste twee vragen gaat *Leon Peeters* in, distriktsbestuurder FNV Zuid-Holland. In Rotterdam volgen we na de heroprichting in 1991 een eigen lijn die over het algemeen niet tot het traditionele afdelingswerk gerekend kan worden.

Eigentijdser

Leon - "De vergrijzing is toegeslagen, de aanwas is te dun, er zijn kleine bestuurders die het werk niet meer aan kunnen. Afdelingen worden opgeheven of samengevoegd. Er wordt geworven op bestuursfuncties en dat werkt niet meer. Het zijn juist de thematische of projectmatige activiteiten waar mensen voor te interesseren zijn. Neem de belastingsservice, alleen al in Zuid-Holland zijn daar duizend vrijwilligers enthousiast mee bezig. Ze krijgen er kortlopende kursussen voor; het is alleen in de maand maart, dan is de klus gedaan, resultaat-gericht en je krijgt waardering van de leden.

Kaderlid is eigenlijk een achterhaald begrip. Ik kies voor functieprofielen. Dat is meer eigentijds. Daarin staat wat een taak inhoudt, wat je ervoor moet doen en kunnen, wat de FNV te bieden heeft aan ondersteuning, materiaal en scholing. Ik weet niet of de huidige afdelingsstructuur nog een lang leven beschoren is. Als er meer projecten en afgebakende taken komen, gaat het om enthousiaste mensen met creatieve ideeën die gewoon aanpakken. Een afdelingsstructuur betekent toch een heleboel formalisme, vergaderen, procedures en statuten. De opkomst bij najaars- en voorjaarsvergaderingen maken eigenlijk al duidelijk dat de leden daar niet op zitten te wachten.

De dienstverlening wordt steeds belangrijker, naast de natuurlijke taak van de vakbeweging: de belangenbehartiging. Tegen de gedachte je te verzekeren tegen onheil is niets, maar als vakbond moetje dan wel

iets te bieden hebben. Als het zogenaamde gelderse model succes heeft, zal dat heel veel betekenen voor de opzet van de dienstverlening. Een samenwerking tussen kaderleden (opvang eerste lijn: arbeidsrecht en sociale zekerheid), kwestiebehandelaars van bonden (tweede lijn: contacten met werkgever) en rechtskundige dienst (derde lijn: conflicten met juridisch aspect). Daarbij is het een kwestie van efficiëntie dat niet elke zaak bij de derde lijn komt.

Ik zie uitbreidingen mogelijk analoog aan de belastingsservice. Bijvoorbeeld een traject voor mensen die recht hebben op kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen. We hebben te weinig aandacht besteed aan mensen in de bijstand."

Gemeentelijke politiek

In 1990 werd de FNV-afdeling Rotterdam opgeheven. De vakbondsschool draaide vrij zelfstandig, veel traditioneel afdelingswerk werd door, of op de kantoren van, de bonden gedaan. Alleen een werkgroep uitkeringsgerechtigden hield één middag in de week een FNV-sprekkuur.

Anderhalf jaar later werd op initiatief van de Industriebond een nieuwe start gemaakt. Al direct staken we veel energie in het prestige-project "Social return Kop van Zuid" met als inzet 1.500 arbeidsplaatsen voor langdurig werklozen uit de omliggende wijken. Na enkele jaren van discussie zijn er nu zegge en schrijve zes arbeidsplaatsen binnengehaald. De gemeente boog uiteindelijk voor de sterkste partij, de werkgevers. Dat verhindert ons niet juist op het terrein van de gemeentelijke politiek actief te zijn. Ter illustratie een paar voorbeelden.

- In 1993 hebben we een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over de regio Rotterdam. De politiek bereidde binnenskamers de opdeling in tien afzonderlijke gemeenten voor. Bij groeiend verzet onder de bevolking liet de FNV Rotterdam in radiospotjes, gesubsidieerd door de gemeente, weten dat een provincie Rotterdam best denkbaar was zonder opdeling van de stad. Pas tijdens het referendum in juni 1995 werd de politiek met de neus op de feiten gedrukt. Nooit was het zo duidelijk dat politiek en bevolking mijlen van elkaar af stonden.

- In het kader van de 'sociale vernieuwing' hebben we samen met het bestuur van de Speeltuin Afrikaanderplein tijdens de Opzomerdag, 28 mei 1994, de speeltuin een grondige opknappbeurt gegeven.

- Door de discussie over Zestienhoven werd 'milieu en werk' op onze agenda geplaatst en mede daardoor kwam er in Rotterdam een positieve kijk op de milieuproblematiek. Nu staan er, in navolging van Duitsland, grootschalige milieustations gepland.

- Na een bijeenkomst van de afdeling over werkgelegenheid, juni 1994, kwam de 'denktank werkgelegenheid' tot stand. Wethouder Simons, FNV-distriktsbestuurder van der Pluijm en VNO-vertegenwoordiger Timmermans bleken het in grote lijnen eens over de aanpak van de werkloosheid. Na brainstorming in vier elkaar kort opvolgende sessies werd een rapport bij de begrotingsbehandelingen ingebracht. Dit heeft beïnvloed dat de gemeente het plan heeft opgevat vierhonderd miljoen vrij te maken voor 10.000 extra banen binnen vier jaar.

Inmiddels heeft de vakbondsschool een nieuwe impuls gekregen. Dit gebeurde onder invloed van de penningmeester van de afdeling die net de vakbondsschool gevolgd had. Voor het eerst konden drie groepen van start, en ook nog een aparte groep voor banenpoolers. We draaien dus volop en eigenlijk los van al de veranderingen op het algemene nivo van de FNV. We hebben met name de afstand tussen politiek en vakbeweging verkleind. Het afdelingsbestuur heeft nu meer leden dan volgens de statuten zou mogen. Toch blijft het moeilijk het vele werk en de ideeën uit te voeren. Elk bestuurslid doet het vrijwillig, het merendeel naast een fulltime baan. Daarnaast eisen de bonden veel inzet van de leden van het bestuur. Toch heeft de afdeling in Rotterdam met vernieuwende activiteiten zijn eigen weg gevonden.

Hans Goosen
(voorzitter FNV Rotterdam)